

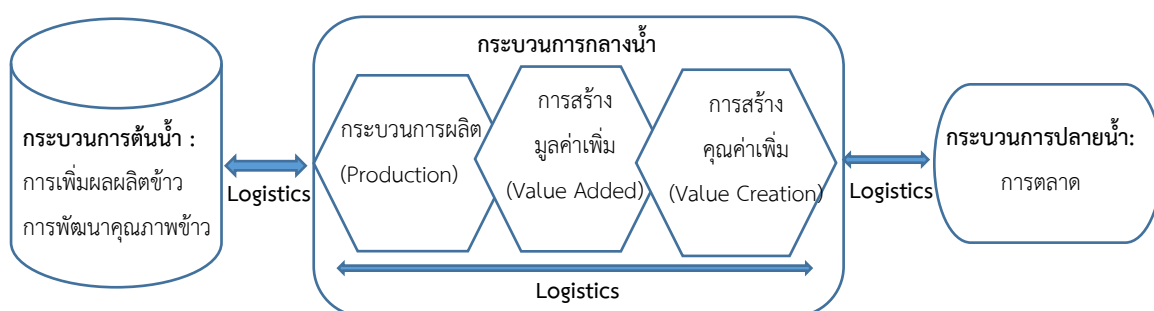
บทที่ 7

แผนพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว จังหวัดยโสธร

7.1 แนวคิดในการกำหนดแผนพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว

แนวคิดแผนพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปจากข้าว กำหนดภายใต้บริบทของการเชื่อมโยงกิจกรรมการผลิตภายในห่วงโซ่อุปทานการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ กับระบบโลจิสติกส์ (Logistics) โดยการกำหนดแผนพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปจากข้าวของจังหวัดยโสธร มุ่งเน้นการเชื่อมโยงการพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) และคุณค่าเพิ่ม (Value Creation) ของกระบวนการผลิตตั้งแต่แหล่งวัตถุดิบ(ต้นน้ำ) กระบวนการผลิตและแปรรูป(กลางน้ำ) ตลอดจนการบริหารจัดการทางการตลาดเป้าหมาย(ปลายน้ำ) โดยมีระบบโลจิสติกส์ และการคมนาคมขนส่งเป็นตัวกลางเชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน โดยการศึกษากระบวนการสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) และกระบวนการสร้างคุณค่าเพิ่ม (Value Creation) มุ่งเน้นการวิเคราะห์ปัจจัยการสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขันในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรมภายในห่วงโซ่อุปทาน ที่ได้จากผลการศึกษาตามกระบวนการวิจัยและการวิเคราะห์เงื่อนไขการพัฒนาของอุตสาหกรรมที่สำคัญ 4 ปัจจัย (Diamond Model) ได้แก่ ด้านปัจจัยการผลิต ด้านอุปสงค์ ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุน และด้านการกำหนดกลยุทธ์ทางธุรกิจ เป็นต้น ตลอดจนให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านโอกาส หรือแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลก (Trend) เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาที่สอดคล้องกับแนวโน้มของตลาดในอนาคต

แผนภาพที่ 7.1-1 แนวคิดในการกำหนดแผนพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว

นอกจากนี้ การกำหนดแผนพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปจากข้าวของจังหวัดยโสธร ไม่เพียงแต่ให้ความสำคัญกับผู้ผลิต/ผู้ประกอบการในส่วนของกิจกรรมหลัก (Main Process) เท่านั้น ยังให้ความสำคัญกับกิจกรรมสนับสนุน (Supporting Process) อันเกิดจากการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน องค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะในระดับพื้นที่ในการส่งเสริม

และสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปจากข้าวของจังหวัดยโสธร เช่น การสนับสนุนด้านองค์ความรู้และเทคโนโลยีนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การสนับสนุนด้านนโยบาย / งบประมาณ / ปัจจัยการผลิต การสนับสนุนด้านช่องทางการจัดจำหน่ายพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็นต้น ดังนั้น การกำหนดแผนพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวจังหวัดยโสธร จะมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพทุกกระบวนการผลิตภายในห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) โดยมุ่งเน้นการบูรณาการความร่วมมือระหว่างผู้ที่อยู่ในกิจกรรมหลัก และกิจกรรมสนับสนุน ในการผลักดันการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปจากข้าวของจังหวัดยโสธรสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และอย่างยั่งยืนต่อไป

7.2 รูปแบบการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว

จากแนวคิดในการกำหนดแผนพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวของจังหวัดยโสธรที่มุ่งเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) และการสร้างคุณค่าเพิ่ม (Value Creation) ในทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ โดยมีระบบโลจิสติกส์และการคมนาคมขนส่งเป็นตัวประสานการเชื่อมโยงกิจกรรมของห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ซึ่งมุ่งเน้นการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในพื้นที่

จากแนวคิดดังกล่าวนำมาสู่การกำหนดรูปแบบการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปจากข้าวของจังหวัดยโสธร โดยการเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์วิถียโสธร พ.ศ. 2559-2561 รวมทั้งการศึกษาวเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการพัฒนาจากความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stake Holder) ในพื้นที่ เพื่อนำมากำหนดรูปแบบการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวที่ประกอบด้วยมิติการพัฒนาที่สอดคล้องกับโครงสร้างเฉพาะของอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวของจังหวัดยโสธร และสอดคล้องกับห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) การแปรรูปข้าวตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยรูปแบบการรวมกลุ่ม (Cluster) เกษตรกรที่มีโรงสีเป็นศูนย์กลางของเครือข่ายการผลิตเพื่อสร้างความเข้มแข็งในกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตวัตถุดิบ เพื่อพัฒนาและเชื่อมโยงกับผู้ซื้อ และผู้บริโภค โดยกำหนดรูปแบบการพัฒนาการแปรรูปข้าวตามห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ของอุตสาหกรรม ดังนี้

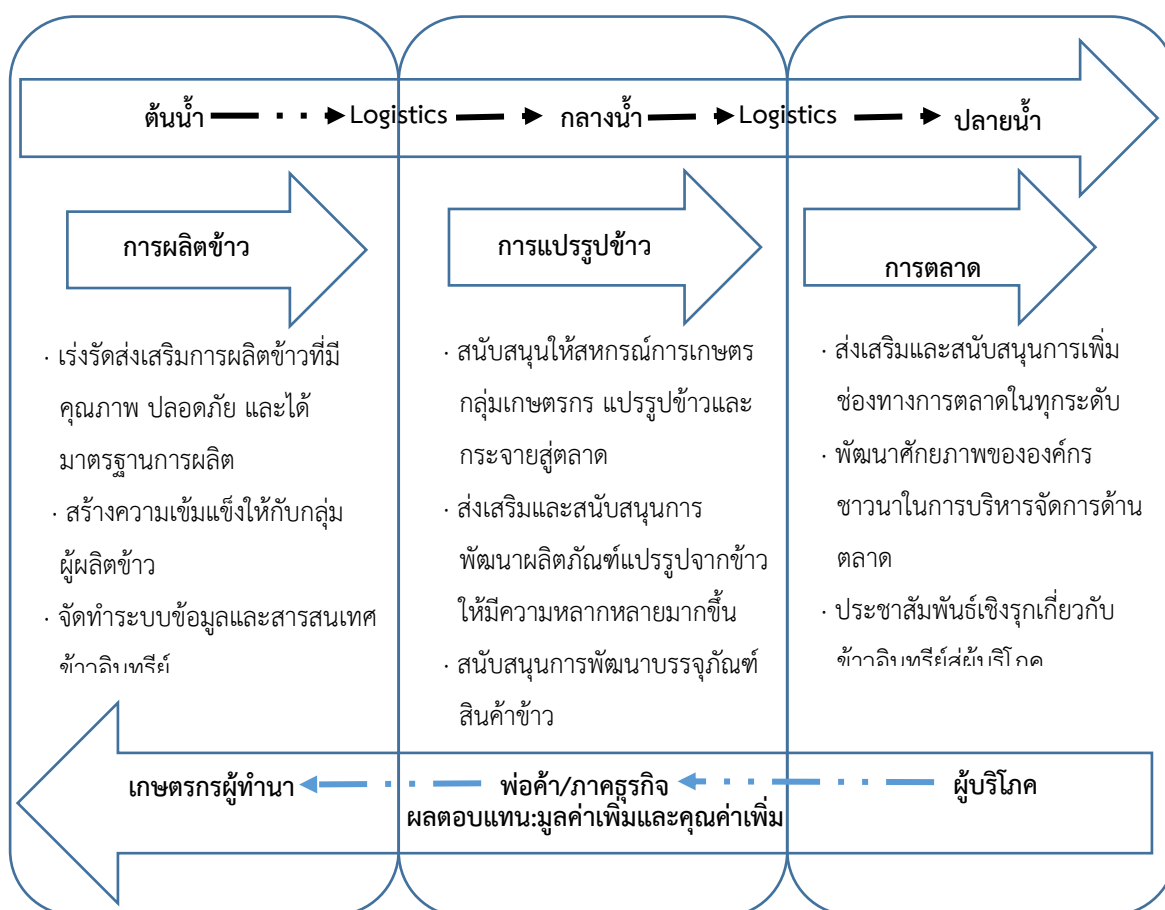
1) **กระบวนการต้นน้ำ** เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับผู้ผลิตวัตถุดิบ คือ เกษตรกร มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพให้แก่วัตถุดิบต้นน้ำทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพผลผลิต ประกอบด้วย แนวทางการพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืช การจัดการระบบการผลิตที่ได้คุณภาพ และลดต้นทุนการผลิต ตลอดจนการตรวจสอบมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับของตลาดในระดับสากล

2) **กระบวนการกลางน้ำ** เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับผู้ผลิต / ผู้ประกอบการ ในกระบวนการผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวของจังหวัดยโสธร คือ ผู้ผลิตในสถานประกอบการ โรงสี และผู้ผลิตแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว ขั้นตอนนี้เป็นกระบวนการสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) และการสร้างคุณค่าเพิ่ม (Value Creation) โดยมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพ

ในกระบวนการผลิตกลางน้ำ ประกอบด้วย การบริหารจัดการด้านการผลิตครบวงจร การพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานของตลาด สร้างการยอมรับในระดับสากล นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการออกแบบ เช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่สามารถสนองต่อตลาดได้สูงขึ้น เป็นต้น

3) **กระบวนการปลายน้ำ** เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับผู้บริโภค / ตลาด เป้าหมาย มุ่งเน้นด้านการบริหารจัดการด้านการตลาดและช่องทางการจัดจำหน่าย การสร้างความสัมพันธ์เชิงบูรณาการ เช่น การสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์เชิงบูรณาการระหว่างผู้ขายกับผู้ขาย ในธุรกิจเดียวกัน หรือการเชื่อมโยงแนวดิ่ง (Vertical Integrations) และการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์เชิงบูรณาการระหว่างผู้ขายกับผู้บริโภค หรือการเชื่อมโยงแนวนอน (Horizontal Integrations) เพื่อนำมาสู่การกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดเชิงรุกแบบครบวงจร เพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจ และการขยายตลาดของอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวของจังหวัดยโสธรให้กว้างขึ้น

แผนภาพที่ 7.2-1 รูปแบบการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว

7.3 แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว

จากแนวคิดและรูปแบบการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวจังหวัดยโสธร นำไปสู่การกำหนดแนวทางการพัฒนาตามกิจกรรมภายในห่วงโซ่อุปทานตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ ที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์วิถียโสธร พ.ศ. 2559 - 2561 เพื่อสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขันของอุตสาหกรรมแปรรูปจากข้าวของจังหวัดยโสธร ดังนี้

1) กระบวนการต้นน้ำ (ด้านวัตถุดิบข้าว) ประกอบด้วยแนวทาง ดังนี้

1.1) ส่งเสริมและสนับสนุนการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาวัตถุดิบต้นน้ำเชิงคุณภาพ (พันธุ์พืช/เมล็ดพันธุ์) จากการศึกษาสถานภาพและศักยภาพด้านการผลิตวัตถุดิบต้นน้ำ หรือการปลูกข้าวหอมมะลิทั่วไป และข้าวหอมมะลินิรภัย พบว่า เกษตรกรขาดองค์ความรู้ด้านการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่เหมาะสมกับการปลูก ตลอดจนองค์ความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงพันธุ์ข้าวเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและมีปริมาณผลผลิตต่อไร่สูง ซึ่งปัจจุบัน กลุ่มเกษตรกรยังคงใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นดั้งเดิมในการเพาะปลูกข้าว โดยขาดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ให้แก่ผลผลิตข้าวเพื่อสอดคล้องกับแนวโน้มของตลาดในปัจจุบัน ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาวัตถุดิบต้นน้ำเชิงคุณภาพ โดยบูรณาการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ กลุ่มวิสาหกิจ และเกษตรกรรายย่อยอื่นๆ ในการเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านการพัฒนาพันธุ์พืชที่มีคุณภาพให้แก่กลุ่มเกษตรกร เพื่อนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพของผลผลิตข้าวทั้งในเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด และผู้ประกอบการแปรรูปข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวต่อไป

1.2) การส่งเสริมและสนับสนุนการขยายเครือข่ายเกษตรกรผู้ผลิตข้าวหอมมะลินิรภัยเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตเชิงคุณภาพ เนื่องจากยุทธศาสตร์จังหวัดยโสธรมุ่งเน้นการพัฒนาด้านเกษตรอินทรีย์ โดยเฉพาะข้าวหอมมะลินิรภัย (ยุทธศาสตร์ไข่ดาว) ตลอดจนแนวทางการพัฒนาสินค้าแปรรูปทางการเกษตรสู่การเป็นผลิตภัณฑ์เด่น (Product Champion) ของจังหวัดยโสธร ได้แก่ ผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าว โดยมีกิจกรรมการดำเนินงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาข้าวหอมมะลินิรภัย ประกอบกับอุปสงค์ของตลาดทั้งในและต่างประเทศที่มีต่อสินค้าที่มาจากการทำเกษตรปลอดภัยมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น ตามกระแสความนิยมด้านการรักษาสุขภาพของผู้บริโภค

ดังนั้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการผลิตข้าวเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดสินค้าปลอดภัยที่แนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น จึงควรมีการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผลผลิตเชิงคุณภาพ โดยการส่งเสริมและสนับสนุนการขยายเครือข่ายเกษตรกรผู้ผลิตข้าวหอมมะลินิรภัย โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อยที่ยังไม่มีการรวมกลุ่มแต่มีความสนใจในการพัฒนาตนเองสู่เกษตรกรผู้ผลิตข้าวหอมมะลินิรภัย ภายใต้แนวทางการเตรียมความพร้อมให้เกษตรกรสู่การผลิตข้าวหอมมะลินิรภัยตามระบบ GAP ตลอดจนการสร้างเครือข่ายกลุ่มผู้ผลิตข้าวหอมมะลินิรภัยในจังหวัด

ใกล้เคียง หากในอนาคตมีกำหนดเขตพื้นที่อุตสาหกรรม (Zoning) สำหรับอุตสาหกรรมแปรรูปข้าว และผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวภายในจังหวัดยโสธร จะก่อให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมแบบครบวงจร ก่อให้เกิดการลงทุน การขยายตลาดเป้าหมายของสินค้าทั้งในและต่างประเทศ ดังนั้น การพัฒนาแหล่งวัตถุดิบข้าวอินทรีย์ที่มีคุณภาพรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นในอนาคตจึงเป็นสิ่งสำคัญ

1.3) เสริมสร้างองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตวัตถุดิบต้นน้ำครบวงจร จากการศึกษาสภาพและศักยภาพด้านการผลิตวัตถุดิบต้นน้ำ หรือการเพาะปลูกข้าวหอมมะลิทั่วไป และข้าวหอมมะลินิรภัย พบว่า เกษตรกรขาดองค์ความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการเพาะปลูกข้าวทั้งระบบ ประกอบด้วย การคัดเลือกพันธุ์ข้าว การเตรียมดินและวิธีปลูกพันธุ์ข้าว การจัดการเตรียมดินแปลงนา ระบบการแปลงนาอินทรีย์ (ระบบปิด) การควบคุมวัชพืช การจัดการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว การรักษาผลผลิตและบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น ซึ่งเป็นการถ่ายทอดภูมิปัญญาและวิถีชีวิตดั้งเดิม ส่งผลให้ขาดการพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตวัตถุดิบอย่างเป็นระบบ จึงควรมีการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อสร้างเกษตรกรทางเลือกแนวใหม่ที่มีประสิทธิภาพ และก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง

2) กระบวนการกลางน้ำ (ด้านโรงสี / กลุ่มวิสาหกิจชุมชน /ผู้ประกอบการ และผลิตภัณฑ์) ประกอบด้วยแนวทาง ดังนี้

2.1) การส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปข้าวหอมมะลิทั่วไป และข้าวหอมมะลินิรภัย มุ่งเน้นการรวมกลุ่มผู้ผลิตรายย่อยที่ขาดการรวมกลุ่มในลักษณะสหกรณ์ เพื่อสร้างความเข้มแข็ง และอำนาจในการต่อรองทางการตลาด โดยเฉพาะด้านราคาสินค้าข้าวหอมมะลิทั่วไป และข้าวหอมมะลินิรภัย ประกอบกับการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในลักษณะสหกรณ์ สามารถช่วยแก้ไขปัญหาด้านการขาดแคลนเงินทุนในการรับซื้อผลผลิต หรือเงินทุนหมุนเวียนการประกอบธุรกิจเบื้องต้นได้ โดยบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อกำหนดนโยบายหรือกำหนดเป้าหมายการรวมกลุ่มร่วมกันที่ชัดเจน

2.2) การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวให้มีความหลากหลาย เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) เนื่องจากผลิตภัณฑ์หลักของพื้นที่จังหวัดยโสธรในกลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปข้าว คือ ข้าวสารหอมมะลิ และข้าวสารหอมมะลินิรภัย ซึ่งเป็นสินค้าหลักที่มีตลาดทั้งในและต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ให้ผลผลิตข้าวหอมมะลิ และข้าวหอมมะลินิรภัยให้เพิ่มสูงขึ้น ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวให้มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น ข้าวโจ๊ก น้ำข้าวกล้องขนมขบเคี้ยว ผลิตภัณฑ์แป้งข้าว ทั้งจากข้าวหอมมะลิทั่วไป และข้าวหอมมะลินิรภัย เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดในหลากหลายกลุ่มทั้งกลุ่มผู้บริโภคทั่วไป และกลุ่มผู้บริโภคผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ และปลอดภัยที่มีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น โดยการส่งเสริมองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้าน

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การสนับสนุนด้านพัฒนาเครื่องมือ/เครื่องจักรและอุปกรณ์ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

2.3) การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน และมีความโดดเด่น ทันสมัย สามารถดึงดูดความสนใจจากผู้บริโภค และสร้างเอกลักษณ์ให้แก่ผลิตภัณฑ์ จากการศึกษาสถานภาพและศักยภาพของผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวของจังหวัดยโสธร พบว่า ผู้ประกอบการ / วิสาหกิจชุมชน ขาดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ที่มีความโดดเด่น สามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ให้กับสินค้า ซึ่งปัจจุบันบรรจุภัณฑ์ของสินค้าที่กลุ่มวิสาหกิจส่วนใหญ่ เป็นบรรจุภัณฑ์ขั้นพื้นฐานเพื่อการหีบห่อ และการขนส่งเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันให้แก่ผู้ประกอบการ และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จึงควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ให้มีความโดดเด่น ทันสมัย สามารถดึงดูดความสนใจต่อผู้บริโภค และสร้างเอกลักษณ์ให้แก่ผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะการเจาะกลุ่ม ผู้บริโภคที่เป็นคนรุ่นใหม่ สังคมเมือง ที่ต้องมีข้อมูลประกอบที่ครบถ้วน เช่น คำอธิบาย จุดเด่น ประโยชน์ ขนาดปริมาณบรรจุ ความถี่/ปริมาณการใช้ที่ใช้ต่อครั้ง ราคาและข้อควรระวัง ทั้งนี้เพื่อสร้างภาพลักษณ์ในเชิงคุณภาพของผลิตภัณฑ์ต่อผู้บริโภค

3) กระบวนการปลายน้ำ (ด้านการตลาด)) ประกอบด้วยแนวทาง ดังนี้

3.1) การส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มช่องทางการตลาดสำหรับสินค้าเกษตรแปรรูปทั่วไป และสินค้าเกษตรอินทรีย์ในทุกระดับ การส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มช่องทางการตลาดสำหรับสินค้าเกษตรแปรรูปทั่วไป และสินค้าเกษตรอินทรีย์ในทุกระดับ เริ่มตั้งแต่ตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชนในท้องถิ่น กลุ่ม Modern Trade ในเมืองหลักภายในประเทศ และการเชื่อมโยงการส่งออกไปยังต่างประเทศ เนื่องจากปัจจุบันการเชื่อมโยงการตลาดทั้งสินค้าเกษตรแปรรูปทั่วไป และสินค้าเกษตรอินทรีย์ โดยเฉพาะกลุ่มวิสาหกิจผู้ผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ 9 กลุ่มของจังหวัดยโสธรมีการกระจายสินค้าผลิตภัณฑ์ข้าวหอมมะลิอินทรีย์ ทั้งตลาดภายในและต่างประเทศ ซึ่งถ้าเป็นตลาดภายในประเทศผู้ผลิตจะเป็นผู้จัดจำหน่ายด้วยตนเอง สำหรับตลาดในต่างประเทศจะจำหน่ายโดยตัวแทน คือ สหกรณ์กรีนเนท มีสาขาใหญ่อยู่ในพื้นที่ภาคกลางทำหน้าที่ในการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์,ผลิตภัณฑ์ผ้าเพื่อสิ่งแวดล้อม และผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ ที่มีมาตรฐานและมีคุณภาพสูง ในลักษณะของศูนย์กระจายสินค้า (Distribution Center) โดยทำการตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

อนึ่ง หากมีการประกาศเขตพื้นที่อุตสาหกรรม (Zoning) อุตสาหกรรมแปรรูปข้าวและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวภายในจังหวัดยโสธร จำเป็นจะต้องมีการขยายตลาด และช่องทางการกระจายสินค้าที่กว้างขึ้น เนื่องจากมีปริมาณการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น ดังนั้น แนวทางการพัฒนาด้านการตลาดเบื้องต้นของอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว ควรเร่งการ

ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มช่องทางการตลาดสำหรับสินค้าเกษตรทั่วไปและผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรอินทรีย์ในทุกระดับ เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาด และเพิ่มศักยภาพการต่อรองของกลุ่มผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์

3.2) ส่งเสริมการบริหารจัดการด้านตลาด และสนับสนุนข้อมูลทางการตลาด ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมการเข้าถึงตลาดของกลุ่มผู้ประกอบการ และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว แม้ว่ากลุ่มเกษตรกรแปรรูปข้าวของจังหวัดยโสธรจะมีความเข้มแข็ง มีฐานการผลิต และผลผลิตเพียงพอสำหรับกลุ่มผู้บริโภค แต่ขาดการบริหารจัดการด้านการตลาดที่มีประสิทธิภาพ โดยขาดศักยภาพการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศด้านการตลาดเชิงรุกที่จะนำมาวางแผนการผลิตและการตลาด โดยเฉพาะด้านการส่งสินค้าให้ถึงผู้บริโภคตรงตามความต้องการและวิเคราะห์แนวโน้มของตลาด เพื่อกำหนดแนวทางการบริหารจัดการธุรกิจทั้งในด้านการผลิตและการตลาดล่วงหน้าที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของแนวโน้มทางการตลาดในยุคปัจจุบัน

3.3) ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนเพื่อความคล่องตัวด้านตลาด ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคสำคัญของกลุ่มเกษตรกรแปรรูปข้าวได้แก่การขาดเงินทุนหมุนเวียนในการรับซื้อผลผลิตข้าวจากสมาชิก โดยปัจจุบันจะใช้วิธีชำระบางส่วนและจะชำระส่วนที่เหลือเมื่อขายผลผลิตแล้ว ซึ่งบางครั้งไม่สามารถรองรับความต้องการของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกได้ทั้งหมด และส่งผลกระทบต่อ การส่งมอบสินค้าแก่ผู้บริโภคในบางครั้ง ดังนั้นจึงควรมีการจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนที่เพียงพอเพื่อรับซื้อผลผลิตของเกษตรกรที่เป็นสมาชิก เพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการตลาด และการส่งสินค้า ขณะเดียวกันก็สามารถแก้ไขความเดือดร้อนของสมาชิกที่ต้องขายผลผลิตภายหลังการเก็บเกี่ยวได้ทันที

ตารางที่ 7.3-1 แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวของจังหวัดยโสธร

ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการพัฒนา
ต้นน้ำ(การผลิตข้าว) - เกษตรกรขาดแคลนเมล็ดข้าวพันธุ์ดี ต้นทุนการผลิตสูง - เกษตรกรขาดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต - พื้นที่ปลูกข้าวอินทรีย์น้อย เมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ปลูกข้าวทั่วไป - ค่าใช้จ่ายในการตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สาทลค่อนข้างสูง	- ศึกษาวิจัยการผลิตหอมมะลิทั่วไป และข้าวหอมมะลิอินทรีย์ ที่ให้ผลผลิตที่มีคุณภาพและมีปริมาณผลผลิตต่อไร่สูง - พัฒนาศูนย์กลางและระบบสารสนเทศสำหรับการส่งเสริมการผลิตข้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ - ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์เพิ่มขึ้น และขยายเครือข่ายเกษตรกรผู้ผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ - สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สาทล
กลางน้ำ(การแปรรูปข้าว) - กลุ่มผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ ขาดเงินทุนหมุนเวียนในการรวบรวมผลผลิตจากสมาชิก - ขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ - การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและคุณค่าเพิ่มยังมีน้อย - นักลงทุนให้ความสนใจอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวและอุตสาหกรรมต่อเนื่องน้อย	- สนับสนุนให้สถาบันการเงิน ปล่อยสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำระยะสั้นให้กลุ่ม/สหกรณ์ผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ เพื่อการรวบรวมผลผลิตจากสมาชิก - สนับสนุนให้มีโรงสีข้าวที่ได้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น - นำความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีอยู่แล้ว มาสร้างมูลค่าเพิ่มและคุณค่าเพิ่มจากการแปรรูปข้าว - ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวให้มีความ

ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการพัฒนา
	หลากหลายมากขึ้น รวมทั้งการพัฒนาด้านบรรจุภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานและสวยงามที่ดึงดูดผู้บริโภค ○ ส่งเสริมการลงทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง
<u>ปลายน้ำ(การตลาด)</u> ● ช่องทางการจำหน่ายข้าวอินทรีย์ยังไม่กว้างขวาง ● เกษตรกรขาดข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด ● การบริหารจัดการด้านการตลาดข้าวอินทรีย์ ต้องอาศัยพ่อค้าคนกลาง	○ สนับสนุนการเพิ่มช่องทางการตลาดในทุกระดับ ตั้งแต่ตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชนในท้องถิ่น กลุ่ม Modern Trade ในเมืองหลักภายในประเทศ และการเชื่อมโยงการส่งออกไปยังต่างประเทศ ○ สนับสนุนให้มีเครือข่ายเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดอย่างเป็นระบบ ○ ส่งเสริมการบริหารจัดการด้านการตลาด และสนับสนุนข้อมูลสารสนเทศด้านการตลาดเชิงรุก

7.4 แผนพัฒนาเชิงอุตสาหกรรม และระยะเวลาการดำเนินการตามแผนพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าว

จากการกำหนดรูปแบบ และแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวของจังหวัดยโสธร ได้นำมาสู่การจัดทำแผนพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าว โดยกำหนดแผนการพัฒนานอกเป็นกิจกรรมการผลิตภายในห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพ และนำมาสู่การสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) และการสร้างคุณภาพเพิ่ม (Value Creation) ตลอดห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) โดยแบ่งระยะเวลาในการดำเนินงานตามแผน 3 ระยะ คือ **ระยะสั้น** ระยะเวลาการดำเนินการไม่เกิน 1 ปี **ระยะกลาง** ระยะเวลาการดำเนินการ 1 – 5 ปี และ **ระยะยาว** ระยะเวลาการดำเนินการตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป และเพื่อให้แผนพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวของจังหวัดยโสธร เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม การจัดทำแผนได้มุ่งเน้นการบูรณาการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรอิสระและอื่นๆ ในการส่งเสริมและสนับสนุน ตลอดจนผลักดันการพัฒนาในด้านต่างๆ

ตารางที่ 7.4-1 แสดงแผนการพัฒนาเชิงอุตสาหกรรม และระยะเวลาการดำเนินการตามแผนพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าว จังหวัดยโสธร

แผนระยะสั้น (ภายใน 1 ปี)	แผนระยะกลาง (1 – 5 ปี)	แผนระยะยาว (ตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป)
● การพัฒนาด้านวัตถุดิบ (กระบวนการต้นน้ำ)		
- เพิ่มช่องทางให้กับชาวนาในการเข้าถึงเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ ให้ผลผลิตต่อไร่สูง เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ - ขยายเครือข่ายเกษตรกรผู้ผลิตข้าวหอมมะลินิทรีย์ - สนับสนุนการยกระดับขีดความสามารถในการผลิตข้าวหอมมะลินิทรีย์ของชาวนา ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการผลิตข้าวที่คุ้มค่ากับการลงทุน - สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล - ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์วิถียโสธร พ.ศ. 2559-2561 เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง	- สร้างและพัฒนาเครือข่ายระหว่างหน่วยงานราชการกับกลุ่มผู้ผลิตข้าว เพื่อให้กลุ่มผู้ผลิตข้าวเป็นผู้ประสานงานระหว่างภาครัฐและชาวนา - ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตข้าวที่มีคุณภาพปลอดภัย มีโภชนาการสูงเพื่อสุขภาพ และได้มาตรฐานการผลิต - สร้างความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการกับเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร เพื่อพัฒนาการผลิตข้าวอินทรีย์ในเชิงพาณิชย์ - จัดตั้งศูนย์ข้อมูลและสารสนเทศข้าวอินทรีย์ของจังหวัดยโสธร และจัดทำข้อมูลสถานการณ์การผลิตและการตลาดข้าวอินทรีย์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน	- ศึกษาวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มผลผลิตและให้ได้ผลผลิตที่ได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด

แผนระยะสั้น (ภายใน 1 ปี)	แผนระยะกลาง (1 – 5 ปี)	แผนระยะยาว (ตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป)
● การพัฒนาฐานการผลิต ผู้ประกอบการ (กระบวนการกลางน้ำ)		
- สนับสนุนให้สถาบันการเงิน ปล่อยสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำระยะสั้น ให้กับสหกรณ์การเกษตร/กลุ่มผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ เพื่อการรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกมาแปรรูปและจำหน่าย - สนับสนุนการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ให้มีความโดดเด่นทันสมัย สามารถดึงดูดความสนใจจากผู้บริโภค และสร้างเอกลักษณ์ให้แก่ผลิตภัณฑ์	- สนับสนุนให้มีโรงสีข้าวของชุมชน ที่ได้มาตรฐานการผลิตที่ดีสำหรับอาหาร (Good Manufacturing Practices) - สนับสนุนให้นำความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีอยู่แล้ว มาสร้างมูลค่าเพิ่มและคุณค่าเพิ่มจากการแปรรูปข้าว - ส่งเสริมการลงทุนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมแปรรูปข้าว และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง	- สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการแปรรูปข้าวเพื่อสร้างคุณค่าเพิ่ม(Value Creation) ให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น - สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว ทั้งในด้านการจัดจำหน่ายและการขนส่ง ตลอดจนการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภค
● การพัฒนาด้านการตลาด (กระบวนการปลายน้ำ)		
- สนับสนุนให้ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ สามารถเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศด้านการตลาดที่จะนำมาวางแผนการผลิตและการตลาด - สนับสนุนความร่วมมือระหว่างสหกรณ์การเกษตร/	- สนับสนุนการเพิ่มช่องทางการตลาดในทุกระดับ ตั้งแต่ตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชนในท้องถิ่น กลุ่ม Modern Trade ในเมืองหลักภายในประเทศ และการเชื่อมโยงการส่งออกไปยังต่างประเทศ	- ศึกษาวิจัยตลาดข้าวอินทรีย์และผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวอินทรีย์

แผนระยะสั้น (ภายใน 1 ปี)	แผนระยะกลาง (1 – 5 ปี)	แผนระยะยาว (ตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป)
กลุ่มผู้ผลิตข้าว กับภาคเอกชน ในการผลิตและจำหน่ายสินค้าข้าวอินทรีย์ เพื่อให้มีตลาดรองรับผลผลิต - ส่งเสริมการบริโภคข้าวอินทรีย์ในหน่วยงานภาครัฐและเอกชนภายในจังหวัดยโสธร - สนับสนุนและส่งเสริมการจัดงานแสดงสินค้าและจำหน่ายข้าวอินทรีย์ของจังหวัด	- สนับสนุนให้สหกรณ์การเกษตร/กลุ่มผู้ผลิตข้าวสามารถบริหารจัดการด้านตลาดได้เอง - จัดทำแผนประชาสัมพันธ์เชิงรุก ให้ผู้บริโภคมีความเข้าใจข้าวอินทรีย์อย่างถูกต้อง เห็นถึงคุณค่า และประโยชน์ของข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวอินทรีย์อย่างต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นให้เกิดความต้องการจากผู้บริโภค - สร้างความรู้ความเข้าใจระบบมาตรฐานการรับรองเกษตรอินทรีย์ของไทยและของต่างประเทศ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของไทย	

7.5 แนวทางการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว

จากการวิเคราะห์ศักยภาพเชิงพื้นที่อุตสาหกรรม (Zoning) และศักยภาพเชิงอุตสาหกรรมของจังหวัดยโสธร พบว่า จังหวัดยโสธรมีความเหมาะสมที่จะพัฒนาให้เป็นพื้นที่ศูนย์กลางในด้านฐานการผลิตและการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีความพร้อมทั้งนโยบายการพัฒนาที่ได้กำหนดตำแหน่งการพัฒนา (Positioning) เป็น “เมืองเกษตรอินทรีย์” และได้มีการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (MOU) เพื่อร่วมขับเคลื่อน “โครงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์วิถียโสธร” หรือยโสธรโมเดล ทั้งนี้ ได้กำหนดให้ข้าวหอมมะลิและข้าวหอมมะลินทรีย์ เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพหรือ Product Champion ของจังหวัด ที่จะได้รับการพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดเขตที่เหมาะสมสำหรับเพาะปลูกข้าวของจังหวัดยโสธรไว้จำนวน 9 อำเภอ 79 ตำบล และมีการรวมกลุ่มเกษตรกรที่ปลูกข้าวอินทรีย์มาเป็นระยะเวลายาวนาน ข้าวหอมมะลิและข้าวหอมมะลินทรีย์ของจังหวัดยโสธร เป็นที่รู้จักและต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ และยังได้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม เช่น น้ำมันรำข้าว ชาผงข้าวหอมมะลินทรีย์ โจ๊กสำเร็จรูป เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังสามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่ภายในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง และตอนล่าง ในการสนับสนุนกิจกรรมการผลิตภายในห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) โดยเชื่อมโยงกับแหล่งวัตถุดิบข้าวกับพื้นที่สนับสนุนด้านวัตถุดิบ ได้แก่ จังหวัดอำนาจเจริญ อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ มหาสารคาม สุรินทร์ ศรีสะเกษ ซึ่งเป็นพื้นที่เพาะปลูกข้าวที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยกระจายสินค้าไปยังตลาดทั้งในและต่างประเทศ ผ่านพื้นที่เชื่อมโยง (Linkage Area) ที่มีบทบาทในการเป็นประตูเชื่อมโยงระหว่างประเทศ (Gateway & Logistic Hub) คือ จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดอุบลราชธานี เป็นต้น ซึ่งจากการศึกษาปัจจัยทางกายภาพสามารถแบ่งพื้นที่สนับสนุนตามศักยภาพของพื้นที่ ดังนี้

- **พื้นที่สนับสนุนด้านวัตถุดิบ (Material Support)** ได้แก่ จังหวัดอำนาจเจริญ อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ มหาสารคาม สุรินทร์ ศรีสะเกษ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เป็นแหล่งเพาะปลูกข้าวที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีพื้นที่เพาะปลูกข้าวเจ้ารวมทั้งสิ้นกว่า 12 ล้านไร่ มีปริมาณผลผลิตรวมกว่า 4 ล้านตัน นอกจากนี้พื้นที่ดังกล่าวเป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและมีชื่อเสียงของประเทศไทย เป็นต้น

- **พื้นที่สนับสนุนด้านการเชื่อมโยงระบบโลจิสติกส์ และการกระจายสินค้า** ได้แก่ จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดอุบลราชธานี โดยจังหวัดยโสธรสามารถเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่ม

อาเซียน ได้แก่ สปป.ลาว เวียดนาม และกัมพูชา โดยผ่านพื้นที่ชายแดนจังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดอุบลราชธานี ดังนี้

(1) เส้นทางเชื่อมโยงจังหวัดยโสธร – เส้นทาง R9 (East – West Economic Corridor : EWEC) โดยใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 1 จากจังหวัดยโสธร ผ่านเส้นทางหลวงหมายเลข 2169 เข้าสู่อำเภอรามมูล กุดชุม ไไทยเจริญ เล็งนกทาง เข้าสู่เส้นทางหมายเลข 212 ไปยังจังหวัดมุกดาหาร เชื่อมโยงสะพานมิตรภาพไทย-สปป.ลาว แห่งที่ 2 เข้าสู่ประเทศ สปป.ลาว ที่เมืองคันทะบุรี (แขวงสะหวันนะเขต) โดยใช้เส้นทางหมายเลข 9 ซึ่งเป็นโครงข่ายถนนอาเซียน จากบริเวณสะพานเขตของประเทศ สปป.ลาว ผ่านด่านลาวบาว และเมืองดองฮา แขวงกวางตริ ของประเทศเวียดนาม และเปลี่ยนมาใช้เส้นทางหมายเลข 1A ผ่านเมืองฮอยอัน เส้นทางที่เรียกว่า เส้นทางไต้หวัน ผ่านอุโมงค์ที่ยาวที่สุดในเอเชีย เจาะทะลุภูเขาไต้หวัน 6.3 กม มุ่งสู่ดานังซึ่งเป็นเส้นทางหลักที่ใช้ในการขนส่งสินค้าของประเทศ สปป.ลาว และเวียดนามในปัจจุบัน

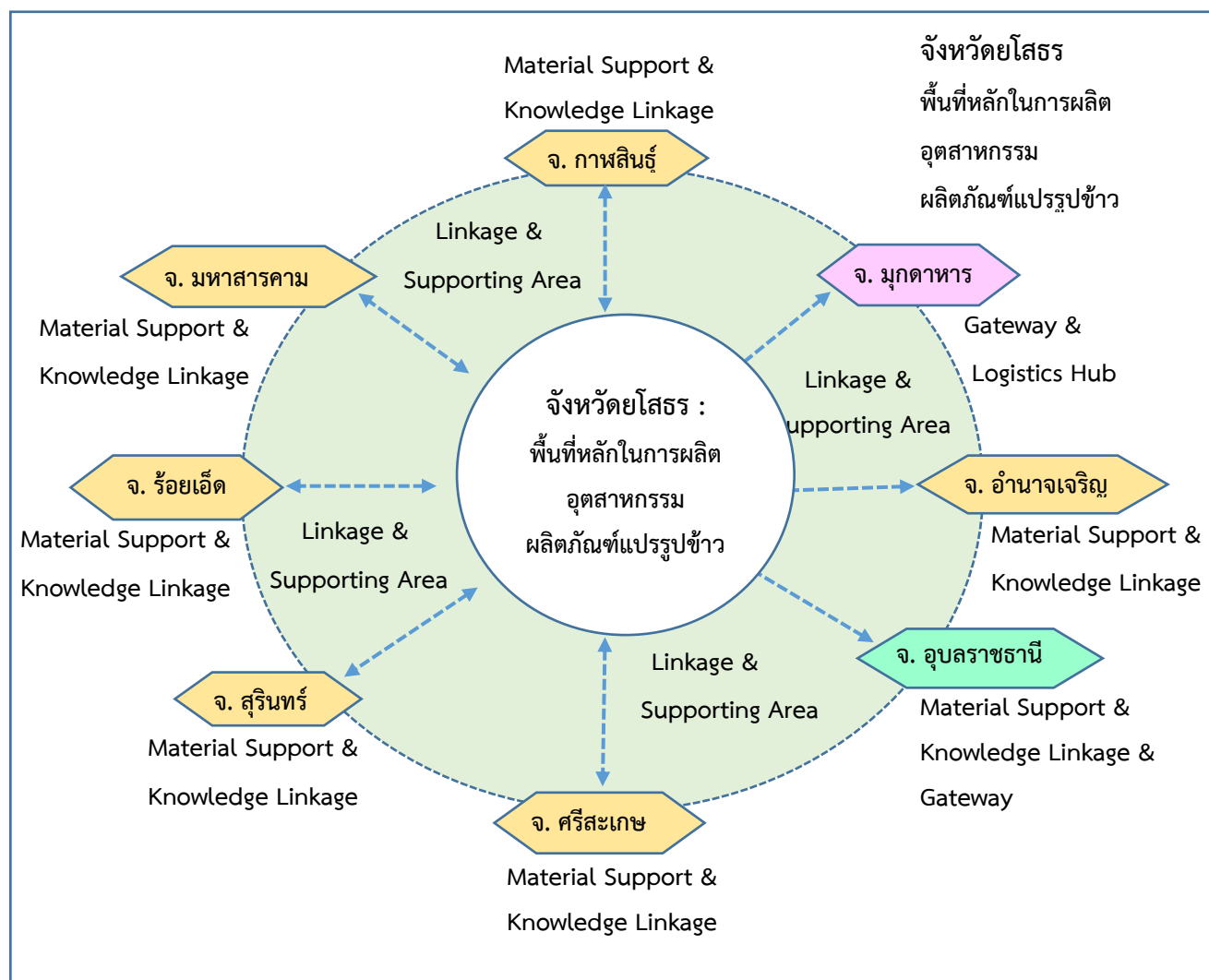
(2) เส้นทางเชื่อมโยงจังหวัดยโสธร – ประเทศกัมพูชา โดยผ่านจังหวัดอุบลราชธานี ที่ด่านช่องอานม้า อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี – บ้านสะเตียบกวาง อำเภอจอมกระสาน จังหวัดพระวิหาร ซึ่งสามารถเชื่อมโยงเส้นทางหลวงหมายเลข 62 ของกัมพูชาเพื่อเชื่อมโยงสู่กรุงพนมเปญ และเชื่อมโยงสู่เมืองโฮจิมินห์ ประเทศเวียดนามทางตอนใต้ เป็นต้น

จากการวิเคราะห์ความเหมาะสมของจังหวัดยโสธร ที่จะพัฒนาให้เป็นพื้นที่ศูนย์กลางในด้านฐานการผลิตและการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือดังกล่าวข้างต้น นำมาสู่การกำหนดรูปแบบการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวของจังหวัดยโสธร โดยการเชื่อมโยงกับพื้นที่ภายในกลุ่มจังหวัดรอบข้าง ในการสนับสนุนด้านวัตถุดิบ(ข้าว) ด้านการเชื่อมโยงระบบโลจิสติกส์และการกระจายสินค้า ตามศักยภาพของแต่ละพื้นที่ ดังนี้

- เชื่อมโยงกับแหล่งวัตถุดิบข้าวกับพื้นที่สนับสนุนด้านวัตถุดิบ ได้แก่ จังหวัดอำนาจเจริญ อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ มหาสารคาม สุรินทร์ ศรีสะเกษ ซึ่งเป็นพื้นที่เพาะปลูกข้าวที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- กระจายสินค้าไปยังตลาดทั้งในและต่างประเทศ ผ่านพื้นที่เชื่อมโยง (Linkage Area) ที่มีบทบาทในการเป็นประตูเชื่อมโยงระหว่างประเทศ ได้แก่ จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดอุบลราชธานี

รูปที่ 7.5-1 แสดงแนวทางการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวจังหวัดยโสธร

7.6 รูปแบบการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว

จากแนวทางการพัฒนาเชิงพื้นที่ เพื่อรองรับให้จังหวัดยโสธรเป็นศูนย์กลางในด้านฐานการผลิตและการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภายใต้แนวคิดหลักของการพัฒนา คือ การสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าว และการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันให้แก่อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว จึงได้กำหนดรูปแบบการพัฒนาศักยภาพเชิงพื้นที่ของจังหวัดยโสธรออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

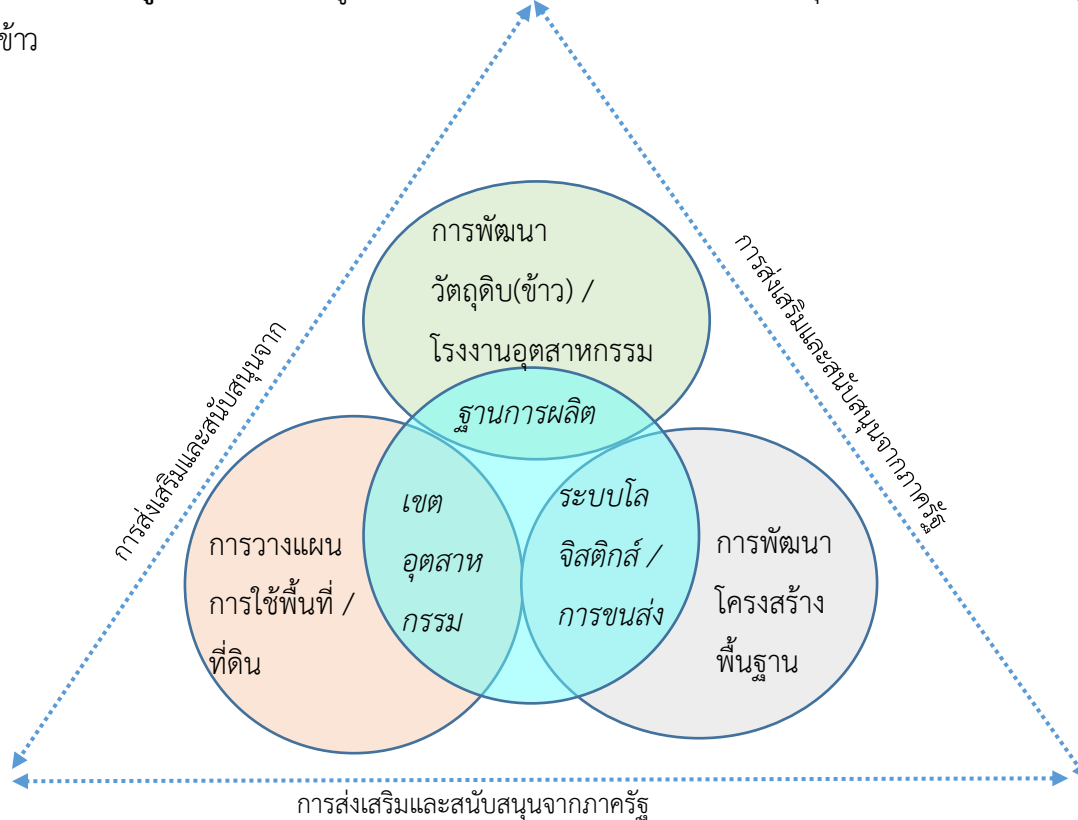
1) การส่งเสริมและสนับสนุนจากนโยบาย/มาตรการของภาครัฐ การพัฒนาศักยภาพเชิงพื้นที่ของจังหวัดยโสธร เพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว จะประสบความสำเร็จได้นั้น จะต้องได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมจากภาครัฐ ซึ่งจะส่งผลต่อการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานให้แผนงาน/โครงการในการพัฒนาเชิงพื้นที่อุตสาหกรรมเป้าหมายดังกล่าวสัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรม

2) การจัดระบบการใช้ประโยชน์ที่ดิน /ผังเมือง เพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมที่จะขยายตัวขึ้นในอนาคต โดยการกำหนดเขตที่ตั้งอุตสาหกรรมตามกรอบแนวคิดทฤษฎีทำเลที่ตั้งอุตสาหกรรม (Industrial location theory) โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยที่ทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำที่สุด ทั้งนี้จะต้องไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

3) การส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว เพื่อขยายฐานการผลิต โดยการจัดตั้ง “ศูนย์การพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากข้าวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในจังหวัดยโสธร” เพื่อศึกษาวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว รวมทั้งการให้บริการวิชาการและถ่ายทอดองค์ความรู้ของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากข้าว ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มปริมาณพื้นที่เพาะปลูกข้าวเชิงคุณภาพ และส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตของสถานประกอบการโรงสีให้ได้มาตรฐาน

4) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาขีดความสามารถของภาคอุตสาหกรรม และเป็นปัจจัยบ่งชี้ถึงความพร้อมของพื้นที่ในการรองรับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ซึ่งจะสะท้อนถึงต้นทุนการขนส่ง และต้นทุนรวมของการประกอบการภาคอุตสาหกรรม

รูปที่ 7.6-1 แสดงรูปแบบการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าว

7.7 แผนการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว

จากการกำหนดแนวทางและรูปแบบการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวของจังหวัดยโสธร ได้ทำการกำหนดแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ดังกล่าวในมิติต่างๆ ที่มีความสอดคล้องกับแนวทางและรูปแบบการพัฒนาเชิงพื้นที่ ดังนี้

1) การส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ กลไกที่สำคัญในการผลักดันแนวทางการพัฒนาภายใต้แผนการพัฒนาเชิงพื้นที่อุตสาหกรรม (Zoning) ของจังหวัดยโสธรให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมได้แก่ การส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐผ่านนโยบาย/มาตรการสนับสนุนในด้านต่างๆ ซึ่งแนวทางการพัฒนาเชิงพื้นที่อุตสาหกรรมของจังหวัดยโสธรในบริบทการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ ประกอบด้วย นโยบายและยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นด้านการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ การพัฒนาคุณภาพผลผลิตตามมาตรฐาน GAP และมุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายผู้ผลิตข้าวคุณภาพให้เพิ่มมากขึ้น โดยการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการเกษตรให้กับเกษตรกร แต่อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์ปัญหา-อุปสรรคด้านนโยบายพบว่า การดำเนินงานภายใต้นโยบายยุทธศาสตร์ดังกล่าว ขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานเพื่อผลักดันการพัฒนา ดังนั้น จึงควรสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐภายในจังหวัด และภาคเอกชน เช่น การจัดตั้งคณะทำงานร่วมให้เป็นกลไกหลักในการผลักดันนโยบาย แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

2) การวางแผนการใช้พื้นที่ / ที่ดิน เพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวที่จะขยายตัวขึ้นในอนาคต โดยการกำหนดเขตหรือทำเลที่ตั้งอุตสาหกรรมให้เหมาะสมทั้งด้านเศรษฐกิจและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการจัดตั้งศูนย์การพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปข้าว เพื่อสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยดำเนินการ ดังนี้

2.1) ศึกษาและกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมในการจัดตั้งเขตประกอบการอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว และโครงสร้างพื้นฐานที่มีความจำเป็น เพื่อให้ต้นทุนการผลิตและการขนส่งทั้งวัตถุดิบ(ข้าว)และผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวไปสู่ตลาดต่ำที่สุด ซึ่งจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

2.2) ศึกษาและกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมในการจัดตั้งศูนย์การพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปข้าว โดยนำเสนอแนวคิดการออกแบบการใช้พื้นที่ (Conceptual Design) ภายในศูนย์ฯ เช่น ศูนย์พัฒนาพันธุ์ข้าว / ศูนย์วิจัยดิน ภูมิอากาศโรคและแมลงศัตรูข้าว / ศูนย์อบรมทักษะการผลิต การเก็บเกี่ยว การขนส่ง การเก็บรักษา และการแปรรูปข้าว / ศูนย์อบรมและออกแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ / ศูนย์พัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรมเครื่องจักรในการผลิตและแปรรูปข้าว โดยเชื่อมโยงกับหน่วยงานภายนอกในเชิงบูรณาการ / ศูนย์การวิจัยตลาด และช่องทางการจัดจำหน่าย ฯลฯ เป็นต้น ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวก และโครงสร้างพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อการจัดตั้งศูนย์

2.3) การจัดทำแผนงาน/โครงการรองรับ การผลักดันการจัดตั้งเขตอุตสาหกรรมและศูนย์การพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปข้าว และแนวทางการเชื่อมโยงจังหวัดรอบข้าง (อำนาจเจริญ อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ มหาสารคาม สรินทร์ ศรีสะเกษ และจังหวัดมุกดาหาร) ทั้งในเชิงพื้นที่และเชิงอุตสาหกรรม

3) การขยายฐานการผลิตอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว ในการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมนั้น จำเป็นจะต้องยกระดับศักยภาพเชิงพื้นที่ โดยการพัฒนาจังหวัดยโสธรให้เป็นพื้นที่ศูนย์กลางในด้านฐานการผลิตและการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภายใต้แนวคิดหลักของการพัฒนา คือ การเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันให้แก่อุตสาหกรรมเป้าหมายในด้านต่างๆ แบบครบวงจร โดยดำเนินการ ดังนี้

3.1) การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว ตั้งแต่ต้นน้ำ – กลางน้ำ – ปลายน้ำ แบบครบวงจร โดยการจัดตั้งศูนย์การวิจัยและพัฒนา เช่น ศูนย์การศึกษาและวิจัยเพื่อจัดเขตการปลูกข้าวอินทรีย์ให้เหมาะสมในอันที่จะเพิ่มผลผลิตและรายได้ของเกษตรกรอย่างยั่งยืน/ ศูนย์อบรมทักษะการผลิต การเก็บเกี่ยว การขนส่ง การเก็บรักษา และการแปรรูปข้าว / ศูนย์อบรมและออกแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ / ศูนย์พัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรมเครื่องจักรในการผลิตและแปรรูปข้าว โดยเชื่อมโยงกับหน่วยงานภายนอกในเชิงบูรณาการ / ศูนย์การวิจัยตลาด และช่องทางการจัดจำหน่าย / ศูนย์กลางในการตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของภาค เป็นต้น

3.2) การให้บริการวิชาการและถ่ายทอดองค์ความรู้ของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากข้าว การจัดตั้งศูนย์การพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากข้าวนี้ จะเป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้และการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวในด้านต่างๆ และเผยแพร่/ถ่ายทอดให้กับเกษตรกร ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง และผู้สนใจโดยทั่วไป ทั้งในรูปการอบรม วิทยากร การจัดทำสื่อแนะนำความรู้ด้านอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากข้าว ตลอดจนการร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ในการเผยแพร่องค์ความรู้

3.3) การส่งเสริมการพัฒนาวัตถุดิบและฐานการผลิต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของอุตสาหกรรมแปรรูปข้าว และผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวของจังหวัดยโสธร ได้มุ่งเน้นการสร้าง ความมั่นคงทางวัตถุดิบโดยการพัฒนาวัตถุดิบและฐานการผลิตรองรับภาคอุตสาหกรรม ดังนี้

3.3.1) การส่งเสริมการเพิ่มปริมาณพื้นที่เพาะปลูกข้าวเชิงคุณภาพ โดยกำหนดรูปแบบการพัฒนาภายในพื้นที่เพาะปลูกข้าว ตามขั้นตอนการใช้เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการเพาะปลูกข้าวทั้งระบบ ภายใต้แนวคิดและหลักปฏิบัติการผลิตสินค้าเกษตรที่ดีตามมาตรฐาน GAP ประกอบด้วย การพัฒนาพันธุ์ข้าว การเตรียมดินและวิธีปลูกพันธุ์ข้าว การจัดการเตรียมดินแปลงนา ระบบการแปลงนาอินทรีย์ (ระบบปิด) การควบคุมวัชพืช การจัดการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว การรักษาผลผลิตและบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น

3.3.2) การส่งเสริมการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตของสถานประกอบการ โรงสีให้ได้มาตรฐาน โดยการส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิตตาม มาตรฐาน(Good Manufacturing Practice for Rice Mill: GMP) ให้กับสถานประกอบการ

4) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีส่วนช่วยยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันให้แก่การพัฒนาเชิงพื้นที่และเชิงอุตสาหกรรม คือ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโดยเฉพาะการพัฒนาด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งและระบบโลจิสติกส์ ตลอดจนศูนย์กระจายสินค้าเพื่อรองรับการพัฒนาภาคอุตสาหกรรม ซึ่งการพัฒนาด้านการเชื่อมโยงระบบการคมนาคมขนส่งและระบบโลจิสติกส์ถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมภายในห่วงโซ่อุปทาน โดยตามแนวคิดและรูปแบบการพัฒนาเชิงพื้นที่ของจังหวัดยโสธร ให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงกิจกรรมภายในห่วงโซ่อุปทานทั้งจากภายในจังหวัดยโสธร ตลอดจนการเชื่อมโยงกิจกรรมการผลิตทั้งในด้านวัตถุดิบ และการเชื่อมโยงตลาดเป้าหมายผ่านพื้นที่สนับสนุน ประกอบด้วย การเชื่อมโยงด้านวัตถุดิบ (จังหวัดอำนาจเจริญ อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ มหาสารคาม สุรินทร์ ศรีสะเกษ) และการเชื่อมโยงตลาดเป้าหมาย โดยผ่านจังหวัดที่เป็นประตูเชื่อมโยงกับภูมิภาคต่างๆ และประเทศเพื่อนบ้าน (จังหวัดมุกดาหาร และอุบลราชธานี) เป็นต้น

อนึ่ง จากการกำหนดรูปแบบ และแนวทางการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรม (Zoning) เพื่อรองรับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวของจังหวัดยโสธร ได้นำมาสู่การจัดทำแผนพัฒนาเชิงพื้นที่อุตสาหกรรม (Zoning) และกำหนดแผนการพัฒนาตามปัจจัยการสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขันเชิงพื้นที่ ที่ได้จากกระบวนการศึกษาและวิจัย ในบริบท 4 ด้าน คือ (1) การส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ (2) การวางแผนการใช้พื้นที่ / ที่ดิน (3) การขยายฐานการผลิตอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว และ (4) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยแบ่งระยะเวลาในการดำเนินงานตามแผน 3 ระยะ คือ **ระยะสั้น** ระยะเวลาการดำเนินการไม่เกิน 1 ปี **ระยะกลาง** ระยะเวลาการดำเนินการ 1 – 5 ปี และ **ระยะยาว** ระยะเวลาการดำเนินการตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป และเพื่อให้แผนพัฒนาเชิงพื้นที่อุตสาหกรรม (zoning) ของจังหวัดยโสธรเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม แผนพัฒนาได้ให้ความสำคัญกับการบูรณาการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรอิสระและอื่นๆ ในการส่งเสริมและสนับสนุนตลอดจนผลักดันการพัฒนาในด้านต่างๆ

ตารางที่ 7.7-1 แสดงแผนการพัฒนาเชิงพื้นที่อุตสาหกรรม (Zoning) และระยะเวลาดำเนินการตามแผนฯ จังหวัดยโสธร

แผนระยะสั้น (ภายใน 1 ปี)	แผนระยะกลาง (1 – 5 ปี)	แผนระยะยาว (ตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป)
• การส่งเสริมและสนับสนุนจากนโยบาย/มาตรการ ด้านการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรม		
- การกำหนดนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม - การส่งเสริมและสนับสนุนการบูรณาการความร่วมมือและการสร้างเครือข่าย โดยมุ่งเน้นความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ องค์กรอิสระ สถาบันการวิจัย และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการผลักดันการพัฒนาทั้งในเชิงพื้นที่ และเชิงอุตสาหกรรมให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม - การสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อผลักดันให้มีการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรม	- การกำหนดนโยบาย/มาตรการ พัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรม เพื่อส่งเสริมการลงทุนของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว - ปรับกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเชิงพื้นที่ และพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อสนับสนุนการค้าและการลงทุนของอุตสาหกรรมแปรรูปข้าว	
• การวางแผนการใช้พื้นที่ / ที่ดิน		
- การศึกษาและกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมในการจัดตั้งเขตประกอบการอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว และโครงสร้างพื้นฐานที่มีความจำเป็น - การศึกษาและกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมในการจัดตั้งศูนย์การพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวครบวงจร โดยนำเสนอแนวคิดการออกแบบการใช้พื้นที่ (Conceptual Design) ภายในศูนย์ฯ เช่น ศูนย์พัฒนาพันธุ์ข้าว / ศูนย์วิจัยดิน ภูมิอากาศโรคและแมลงศัตรูข้าว / ศูนย์อบรมทักษะการผลิต การเก็บเกี่ยว การขนส่ง การเก็บรักษา และการแปรรูปข้าว / ศูนย์อบรมและออกแบบ	- การจัดทำแผนงาน/โครงการ รองรับการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อสนับสนุนต่อการจัดตั้งเขตประกอบการ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว และแนวทางการเชื่อมโยงพื้นที่หลักและพื้นที่สนับสนุน ทั้งด้านวัตถุดิบ(ข้าว)และตลาด - จัดตั้งเขตประกอบการอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว - จัดทำแผนงาน/โครงการ รองรับการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อสนับสนุนต่อการจัดตั้งศูนย์การพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวครบวงจร - จัดตั้งศูนย์การพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวครบวงจร	

แผนระยะสั้น (ภายใน 1 ปี)	แผนระยะกลาง (1 – 5 ปี)	แผนระยะยาว (ตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป)
การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ / ศูนย์พัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรมเครื่องจักรในการผลิตและแปรรูปข้าวโดยเชื่อมโยงกับหน่วยงานภายนอกในเชิงบูรณาการ / ศูนย์การวิจัยตลาด และช่องทางการจัดจำหน่าย ฯลฯ เป็นต้น ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวก และโครงสร้างพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อการจัดตั้งศูนย์ฯ		
• การขยายฐานการผลิตอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว		
- ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับรู้อย่างทั่วถึง มีการประชาสัมพันธ์ก่อนกำหนดนโยบาย - การพัฒนาการผลิตข้าวในเชิงอุตสาหกรรม ที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัย และได้มาตรฐานสินค้าอาหาร เพื่อสนับสนุนด้านวัตถุดิบให้กับโรงงานอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว	- การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวให้มีความหลากหลายมากขึ้น และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิตตามมาตรฐาน Good Manufacturing Practice (GMP)	- การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว
• การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน		
- การจัดทำฐานข้อมูลสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว	- การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการพื้นฐานรองรับภายในพื้นที่ เช่น ระบบไฟฟ้า ระบบประปา ระบบโทรศัพท์ เป็นต้น - การพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่งและระบบโลจิสติกส์ ศูนย์กระจายสินค้า เพื่อรองรับในการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปข้าว	- การสร้างระบบเครือข่ายคมนาคมขนส่งและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าที่เชื่อมโยงทั้งในประเทศและต่างประเทศ